

We Lwowie, dnia 26. października 1908.

Alg 406

Sprawozdanie

Komisji szkolnej o wniosku pośła Kędziora i tow. o uchwaleniu noweli do ustawy z 24. kwietnia 1894 dz. u. k. l. 49 zmieniającej postanowienia art. 4 tejże ustawy o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych.

Wysoki Sejmie!

Art. 4. ustawy z 24. kwietnia 1894, Nr. 49 Dz. u. kr. o powyższej sprawie postanawia, że:

„Zobowiązania gmin, korporacyi i instytucyi lub osób prywatnych do ofiar na rzecz szkoły miejscowej pozostają nadal w swej mocy“.

„Zobowiązania gmin i obszarów dworskich do składania pewnej kwoty na utrzymanie nauczycieli, niższe będą jednak o kwotę odpowiadającą 3% całej należności podatków bezpośrednich razem z dotychczasowymi dodatkami państwowymi, opłacanych w gminie a względnie na obszarze dworskim, jednakże nie poniżej 6% i z wyjątkiem w drugim i trzecim ustępie art. 16. postanowionym“.

Wniosek przeto pośła Kędziora ma na celu dalsze rozszerzenie ulgi przewidzianej w ustępie 2-gim powyższego artykułu tak daleko, że minimum 6%-we, ustanowione jako ostateczna granica zniżenia zobowiązań ciążących na gminach i obszarach dworskich, miałoby odtąd stać się nieprzekraczalnem a wszelką nadwyżkę dotychczasowych zobowiązań musiałby ponosić fundusz krajowy.

Rzecz jasna, że nie chodzi tu o kwestyę szkolną, ze stanowiska szkoły bowiem jest obojętnem, z jakiego źródła płyną kwoty potrzebne na utrzymanie nauczycieli, byleby to ich utrzymanie było ubezpieczone.

Chodzi więc o to, po pierwsze, czy dzisiejszy sposób pokrywania tych kosztów utrzymania nauczycieli jest słuszny i sprawiedliwy, po drugie zaś czy budżet krajowy nie byłby narażony na zbyt wielki a niespodziewany wydatek, gdyby zapadła uchwała umieszczenia pokrycia proponowanych dobrowolnych zobowiązań z funduszków krajowych już w budżecie na rok 1908.

Komisya wyraża zapatrywanie, że nierównomierność pod względem ponoszenia powyższych ciężarów jest rażąca, a gminy jakoteż obszary dworskie, które swą ofiarnością dały możność wcześniejszemu powstawaniu szkół w swoich gminach, są dotknięte wielkim ciężarem w porównaniu z gminami, które nie dbały o oświatę, często się opierały zaprowadzeniu szkoły a dziś są wobec tamtych na mocy ustawy w znacznie korzystniejszym położeniu finansowem.

Znaczna ilość zobowiązań tych zapewniona została in natura, za czasów kiedy te doświadczenia przedstawiały małą wartość. Dziś wartość tych świadczeń pomnożyła się wielokrotnie, przez co stała się bardzo ciężkiem zobowiązaniem.

Niektóre gminy płacą do 30% dodatków do podatków na utrzymanie nauczyciela.

Z powodu, że zobowiązania powyższe wynoszą gotówką około 380.000 K, co czyniłoby (wedle preliminarza na rok 1909) 11% dodatków do podatków bezpośrednich, oprócz tego dochodziłaby do tego suma obliczonych zobowiązań w naturze świadczonych w sumie komisji nieznanej, dalej z powodu, że sprawa ta wymaga wglądnięcia w poszczególne wypadki, zdaniem Komisji uwolnienie od tych zobowiązań, nawet z powodów finansowo budżetowych nie mogłoby wejść w życie w roku 1909.

Komisya szkolna przeto w załatwieniu wniosku p. Kędziora i tow. jakoteż ze względu na petycje l. s. 116, 141, 550, 578, 579, 583, 589, 604, 642, 646, 647, 648, 668, 672, 692, 698, 699, 1149, 1150, 1151, 1170, 1700, 1730, 1957, 1970, 2166, 2237, 2310, 2371, 2439, stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zebrawszy w porozumieniu z Radą szkolną krajową daty odnoszące się do wszystkich zobowiązań, które ciążą na gminach i obszarach dworskich na utrzymanie nauczycieli w myśl 2-go ustępu art. 4-go ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. u. kr. przedłożył na najbliższej sesji Sejmowi sprawozdanie i postawił odpowiednie wnioski.

Przewodniczący:

Ryski,

Sprawozdawca:

Czartoryski.